

Gæsteskrivent

De der har svært ved at få et arbejde skal mødes med respekt

AF: MAJBRIIT BERLAU, FORMAND FOR DANSK SOCIALRÅDGIVERFORENING

Lige nu oplever jeg en mangel på ligeværd i debatten om de borgere, som af forskellige grunde står uden for arbejdsmarkedet og derfor er på overførselsindkomster. Der er nemlig en tendens til, at både politikere, forskere og fagpersoner kalder ledige for svage. Måske er jeg også selv kommet til det, men intet kunne være mere forkert.

Man er nemlig på ingen måde svag, fordi man er ledig. Tværtimod skal man være rigtig stærk for at klare de udfordringer, ledighed kan føre med sig. Nogle har en sygdom, andre et handicap. Nogle er flygtet hertil, oplever boligløshed, misbrug, vold i familien eller børn som mistrives. Og risikoen for som ledig at ende i en økonomisk presset situation – eller reel fattigdom – er stor, og det samme er de følgevirkninger, fattigdommen har med sig.

Samtidig skal man navigere i et system, som er fyldt med barrierer. Selvom vi har et sikkerhedsnet i Danmark, er der for store huller i det, fordi det er spredt ud over for mange instanser. Sygdom hører til i regionerne, økonomi i én kommunalforvaltning, handicap i en anden, og sådan fortsætter det. Derfor kræver det også enorme ressourcer for den enkelte borger at få den rette hjælp.

Ligeværd handler også om at se alle som individer – om retten til at blive set som det hele menneske, man er. Men systemet er ikke indrettet sådan for borgerne. I stedet kategoriseres der i store grupperinger, uden at der altid bliver taget stilling til de individuelle udfordringer, hver enkelt kommer med. Borgerne bliver ofte set som én af mange fremfor som et individ.

En anden stor udfordring, som jeg ser, er, at det kræver tillid, når ledige skal behandles ligeværdigt. Men lovmæssigt er beskæf-

tigelsessystemet præget af mistillid til de ledige med masser af kontrol. Der mangler fra lovgivernes side en tro på, at borgerne gerne vil i job eller uddannelse. I stedet er udgangspunktet, at borgerne vil snyde, hvis de får muligheden, så det skal vi som socialrådgivere desværre bruge masser af tid på at holde øje med.

Det er et helt forkert fokus. Jeg tror på, at langt størstedelen af de mennesker, som af forskellige årsager står uden for arbejdsmarkedet, allerhelst ville være en del af det. Allerhelst ville bidrage på de vilkår, de hver især er i stand til. Men det kræver et rummeligt arbejdsmarked, som har en bedre forståelse for den enkeltes udfordringer.

Vi skal altså både ændre den måde, vi taler om de ledige på, og den måde vi som system og arbejdsmarked tager imod dem. Selvom man – over en kortere eller længere periode – ikke kan være en del af den arbejdende styrke på lige fod med gennemsnittet, er man stadig lige så meget værd. Og uanset årsagen til ens ledighed har man ret til at blive mødt med respekt. Derfor skal vi have sat individet i centrum, så den enkeltes behov og ønsker for at opnå et godt og (lige)værdigt liv i højere grad bliver inddraget.

Borgerinddragelse er en dagsorden, vi allerede har arbejdet med – og som vi blandt andet har fået Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering til at lytte til. Men det er et syn, vi skal have spredt endnu længere ud.

Derfor er det mit ønske for et mere ligeværdigt samfund, at vi både taler om og møder ledige borgere med respekt - som de værdige, handlende mennesker, de er. ●